

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
2038-12

meddelat i Stockholm den 20 maj 2013

KLAGANDE
AA

Ombud: Förbundsjurist Kirsi Piispanen
Läraryrket
Box 12229
102 26 Stockholm

MOTPART
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Kammarrätten i Jönköping beslut den 10 februari 2012 i mål nr 2377-11

SAKEN
Arbetslöshetsförsäkring

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver det överklagade beslutet och meddelar AA prövningstillstånd för prövning i Kammarrätten i Jönköping av hans överklagande av Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 4 maj 2011 i mål nr 7544-10.

Dok.Id 134246

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

AA blev 1993 arbetslös sedan han sagts upp från sitt arbete som hemspråklärare. Lärarnas arbetslöshetskassa beviljade honom arbetslöshetsersättning. Några år senare fick AA skadestånd från sin tidigare arbetsgivare för att han hade sagts upp utan saklig grund.

Med anledning av skadeståndet beslutade arbetslöshetskassan 1997 att AA var återbetalningsskyldig med cirka 310 000 kronor för utbetald arbetslöshetsersättning. Länsrätten i Stockholms län avslög 1999 AAs överklagande. Länsrätten åberopade rättsfallet FÖD 1984:51 och anförde att en arbetslöshetskassa kan, enligt allmänna principer för arbetslöshetsförsäkringen, ålägga arbetstagaren skyldighet att återbetala den arbetslöshetsersättning som uppburits för samma tid som erhållet skadestånd avsett. Efter överklagande beslutade Kammarrätten i Stockholm 2000 att inte meddela prövningstillstånd. AA överklagade inte kammarrättens beslut.

Några år senare uttalade Högsta förvaltningsdomstolen i rättsfallet RÅ 2003 ref. 45 att det inte finns något utrymme för en arbetslöshetskassa att besluta om återkrav i andra fall än vad som följer av lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF.

AA ansökte 2009 hos Lärarnas arbetslöshetskassa om att återkravet skulle efterges och anförde bl.a. följande. Genom RÅ 2003 ref. 45 har det klarlagts att det saknades grund för återkravet mot honom. Kammarrätten beslutade senare att två personer som hade fått ekonomiskt skadestånd av hans arbetsgivare, vid samma tid och av samma anledning, inte var återbetalningsskyldiga. Med anledning av detta ändrade Lärarnas arbetslöshetskassa sitt återkravsbeslut beträffande åtminstone tre medlemmar. Det föreligger vidare skäl för eftergift med hänsyn till hans hälsa och hans ekonomiska och sociala situation. Han har ansökt om sjukersättning, saknar utmättningsbara tillgångar och har ingen förmåga att betala tillbaka det återkrävda beloppet.

Mål nr
2038-12

Arbetslöshetskassan beslutade med stöd av 68 d § ALF att inte medge AA eftergift av skulden.

Förvaltningsrätten i Linköping avslog i dom den 4 maj 2011 (mål nr 7544-10) AAs överklagande med tillämpning av samma bestämmelse som arbetslöshetskassan. Som skäl angavs att annat inte framkommit än att återkravet var lagligen grundat samt att det inte kunde uteslutas att han inom en överblickbar framtid skulle kunna betala skulden.

Genom det nu överklagade avgörandet beslutade kammarrätten att inte meddela prövningstillstånd.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd. Vidare yrkar han att Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer kammarrättens beslut samt, helt eller delvis, efterger skulden. Till stöd för sin talan anför han i huvudsak detsamma som han tidigare anfört samt tillägger att det torde vara en äldre bestämmelse om eftergift som är tillämplig i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Högsta förvaltningsdomstolen finner skäl att meddela prövningstillstånd och att avgöra målet omedelbart.

Enligt 34 a § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, ska kammarrätten meddela prövningstillstånd bl.a. om anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit.

Bestämmelsen om eftergift av krav på återbetalning av felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning ändrades den 2 mars 2009 och flyttades i samband med

Mål nr
2038-12

detta från 68 § ALF till 68 d § ALF. Enligt 68 § ALF i dess lydelse före detta datum kunde ett krav efterges om det i det särskilda fallet fanns anledning att helt eller delvis befria från återbetalningsskyldighet. Enligt 68 d § ALF får arbetslöshetskassan helt eller delvis efterge ett krav på återbetalning om det finns särskilda skäl. I förarbetena angavs att ändringen innebar en skärpning av reglerna om eftergift (prop. 2008/09:3 s. 22).

Enligt övergångsbestämmelserna ska äldre bestämmelser fortfarande gälla vid återkrav av belopp som har betalats ut före den 2 mars 2009. Beloppet som nu aktuellt återkrav avser betalades ut före detta datum. Arbetslöshetskassan och förvaltningsrätten borde således ha tillämpat 68 § ALF i dess lydelse före den 2 mars 2009.

I RÅ 2008 ref. 2 uttalade Högsta förvaltningsdomstolen att den praxis som utvecklats när det gäller tillämpningen av reglerna om eftergift av återbetalning av felaktigt utbetalda förmåner enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bör kunna vara vägledande även vad gäller arbetslöshetsersättning. Eftergiftsbestämmelsen i lagen om allmän försäkring fördes den 1 januari 2011 över till 108 kap. 11 § socialförsäkringsbalken. I samband med detta ändrades lydelsen på motsvarande sätt som gjordes i ALF år 2009. Ändringen kommenterades dock inte i förarbetena till socialförsäkringsbalken, vilket enligt samma förarbeten innebär att bestämmelsen inte hade ändrats i sak (prop. 2008/09:200 s. 393).

Med hänsyn till att underinstanserna tillämpat 68 d § ALF i stället för 68 § ALF i dess lydelse före den 2 mars 2009, till uttalandena i förarbetena om att ändringen 2009 innebar en skärpning av reglerna och till att det beträffande AA föreligger flera sådana omständigheter som ska beaktas vid eftergiftsbedömningen (se RÅ 2008 ref. 2), bör det för kammarrätten ha framstått som osäkert om förvaltningsrätten i sin dom kommit till ett riktigt slut.

BESLUT

Mål nr
2038-12

Mot denna bakgrund borde kammarrätten ha meddelat prövningstillstånd.

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Karin Almgren och Erik Nymansson.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Emma Boman.